

Podvečerní děkování

Knihu jeho osobních vzpomínek a rozhovorů, zahrnující též dosud nepublikované texty i texty vydané, ale dnes obtížně dosažitelné. Zvláštní kapitolu pak tvoří příspěvky, které byly předneseny u příležitosti oslavy jeho narozenin na Evangelické teologické fakultě Karlovy univerzity 3. 5. 2005.

Prof. ThDr. Jan Heller je dnes bezesporu naším nejznámějším znalcem Starého zákona a vůbec vynikajícím biblistou a religionistou, uznávaným i v zahraničí. Jeho dílo, vysokoškolská i kazatelská působnost představuje nadto celou jednu etapu moderní české biblistiky a ekumeny. Pro svoje rozsáhlé odborné a jazykové znalosti (hebrejštiny, latiny, řečtiny, aramejštiny a jiných) byl u příležitosti vydání Biblického slovníku sedmi jazyků (Vyšehrad 2000) recenzentem příhodně nazván současným Erasmem Rotterdamským. S tímto známým humanistou jej pojí i životní heslo „ad fontes“ – „k pramenům“ –, jež pro něho znamenalo soustavné studium náboženských textů, především semitských, v jejich původní jazykové podobě. Zná podrobně jejich dobové pozadí, symboliku, myšlení i citění. Proto se mu daří i v naší době živě představovat zvěst Starého i Nového zákona, ale i dalších literárních a náboženských děl, jako je epos o Gilgamešovi, Tao te ťing aj.

Prof. Heller se soustavně zasazoval o ekumenické porozumění mezi křesťany i o mezináboženský a multikulturní dialog. Pro svoji ekumenickou otevřenost a odbornou erudici byl pozván i na Katolickou teologickou fakultu, kde po dva roky přednášel Starý zákon. Na závěr své působnosti zde letos obdržel významné ocenění, medaili arcibiskupa Arnošta z Pardubic.

V autobiografické části tohoto sborníku Jan Heller vypráví, proč se rozhodl pro dráhu teologa, proč na začátku padesátých let neemigroval a nezůstal v Basileji u slavného teologa Karla Bartha a proč práci nad texty Starého zákona považuje za větší dobrodružství než cestovat do dalekých zemí.